

Głos Ludu

Gazeta Polaków w Republice Czeskiej

**Czytanie dzieciom
nagrodzone**
| s. 2

**Wywiad z prezes ZG
PZKO Heleną Legowicz**
| s. 4

**Wiktor Krebok: Dajmy
szansę młodym**
| s. 8

Warszawa w nagrodę

WYDARZENIE: *Jaka praca, taka płaca. To powiedzenie dotyczy również uczniów polskich szkół, którzy w nagrodę spędzili miniony weekend w Warszawie i Pułtusk. – Wyjazd był udany. Mam nadzieję, że takie wyjazdy będą się odbywać regularnie, dzięki czemu staną się dla uczniów motywacją do osiągania jak najlepszych wyników w szkole – powiedział szef Komisji Szkolnej Kongresu Polaków w RC, Andrzej Bizoń.*

Fot. ANNA RICHTER

Odwiedziny Stadionu Narodowego w Warszawie należały do najmocniejszych przeżyć uczestników wyjazdu do stolicy Polski.

Organizowane przez Stowarzyszenie „Wspólnota Polska” przy współpracy z Towarzystwem Nauczycieli Polskich w RC wyjazdy dla najlepszych uczniów klas 9. polskich szkół podstawowych na Zaozlu jeszcze kilka lat temu odbywały się regularnie, co roku. Nic więc dziwnego, że pomysł, by do nich powrócić, spotkał się z ogólną akceptacją. – O możliwość zorganizowania takiego wyjazdu zapytaliśmy prezesa „Wspólnoty Polskiej”, Dariusza Bonisławskiego, w czasie jego niedawnego pobytu na Zaozlu. Potwierdził, że, owszem, do końca roku można by coś zrobić. Podjąłem się więc tego zadania – przyznał Bizoń.

Wyboru dwóch najlepszych uczniów z klas 9. lub 8. dokonali w swoich szkołach dyrektorzy poszczególnych polskich podstawówek. Po dwie osoby wytypowano też z czesko-cieszyńskich szkół średnich – Polskiego Gimnazjum i Akademii Handlowej. W rezultacie w ub. piątek do stolicy Polski wyje-

chała 24-osobowa grupa młodzieży z dwoma opiekunami-pedagogami – Wandą Folwarczną z Suchej Górnjej i Anną Richter z Czeskiego Cieszyńska. Wszystkie koszty związane z wyjazdem pokryło Stowarzyszenie „Wspólnota Polska”.

Zastępca dyrektora Polskiej Szkoły Podstawowej w Czeskim Cieszyńsku, Anna Richter, pochwaliła bardzo dobre przygotowanie imprezy od strony organizacyjnej. – Przez cały czas mieliśmy do dyspozycji opiekunkę ze „Wspólnoty Polskiej”. Wyjazd był bardzo dobrze zorganizowany, a program aż nazbyt bogaty – stwierdziła Richter. Jej zdaniem, największą frajdę sprawiło młodzieży zwiedzanie Stadionu Narodowego tzw. trasą VIP-owską, która prowadziła m.in. do najbardziej ekskluzywnych łóż, a także do szatni zawodników, gdzie uczniowie mogli sobie zrobić zdjęcia z koszulkami piłkarzy. Innego rodzaju przeżyciem były natomiast odwiedziny Muzeum Powstania Warszawskie-

go. – Mieliśmy genialnego przewodnika, który opowiadał z takim przekonaniem, że nasi uczniowie pobyt w muzeum bardzo mocno przeżyli – przyznała nauczycielka. W programie wycieczki znalazły się ponadto Centrum Nauki Kopernika, zwiedzanie warszawskiej Starówki oraz zamku w Pułtusk, w którym grupa z Zaozlu była również zakwaterowana.

Trzydniowy wyjazd do Polski, podobnie jak wszystkie tego typu inicjatywy organizowane z myślą o młodzieży polskich szkół, posiadał zarówno walory poznawczo-patriotyczno-turystyczne, jak i integracyjne. – Kiedy jechaliśmy do Warszawy, w autokarze panowała cisza, bo młodzież nie za dobrze się znała. Natomiast w drodze powrotnej było o wiele głośniejsze. To m.in. zasługa sobotniej dyskoteki połączonej z ogniskiem, na której uczniowie mieli okazję, żeby lepiej się poznać – potwierdziła Anna Richter.

BEATA SCHÖNWALD

GWAROWE ZMAGANIA

Przez dwa dni w Książnicy Cieszyńskiej w Cieszyńsku trwały przesłuchania uczestników XIV Konkursu Gwar „Po cieszyńsku po obu stronach Olzy”. Łącznie wzięło w nich udział ponad dwieście dzieci i młodzieży. Patronat honorowy nad wydarzeniem objął konsul generalny Rzeczypospolitej Polskiej w Ostrawie, Janusz Bilski.

AGNIESZKA SZOTKOWSKA Z ŁOMNEJ DOLNEJ

KAMIL WALICZEK Z CZESKIEGO CIESZYŃSKA

ELŻBIETA BIEŃ Z ŻUKOWA

O konkursie piszemy na stronie 3

Zdjęcia: WITOLD KOZDOŃ

CZYTAJ NAS CODZIENNIE!
www.glosludu.cz

Miejscowe Koło PZKO Jabłonków,

Stowarzyszenie Przyjaciół Polskiej Książki w Republice Czeskiej

oraz Klub Polskiej Książki i Prasy „Księgarnia u Wirthów”

z Czeskiego Cieszyńska zapraszają na

WIELKI ŚWIĄTECZNY KIERMASZ POLSKIEJ KSIĄŻKI

w Domu PZKO w Jabłonkowie
w dniach 2-3 grudnia 2017 w godz. 9.00-16.00

Wernisaż w piątek 1. 12.

o godzinie 17.00 oraz

Kawiarenka

„Pod Pegazem”

DZIEŃ DOBRY Z »GŁOSEM«

Dziś

30

listopada 2017 r.

Imieniny obchodzą:

Andrzej, Fryderyk

Wschód słońca: 7.17

Zachód słońca: 15.49

Do końca roku: 31 dni

(Nie)typowe święta:

Dzień Białych Skarpetek

Przysłowie:

„Gdy święty Andrzej ze śniegiem przybieży, sto dni śnieg w polu leży”

Jutro

1

grudnia 2017 r.

Imieniny obchodzą:

Blanka, Eligiusz, Natalia

Wschód słońca: 7.19

Zachód słońca: 15.48

Do końca roku: 30 dni

(Nie)typowe święta:

Światowy Dzień AIDS

Przysłowie:

„Gdy zamarznie pierwszego grudnia, wyschnie niejedna studnia, gdy pierwszego pogoda służy, to wczesną wiosnę i pogodną wróży”

NASZ »GŁOS«

Danuta Chlup

danuta.chlup@glosludu.cz

czytelnikami?

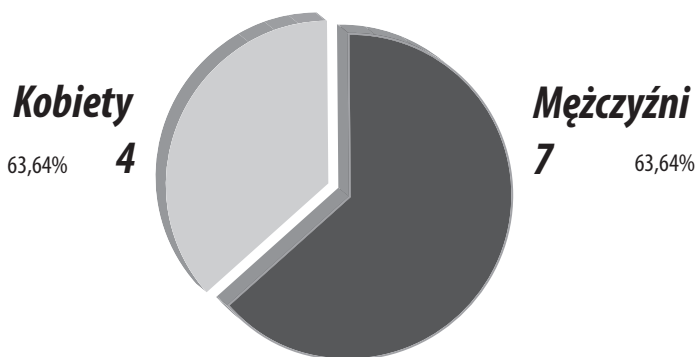
Ponownie słysząc o kampanii „Całe Czechy czytają dzieciom”. Organizacja pożytku publicznego założona przez Ewę Katruśák zdobyła tytuł najlepszej organizacji non profit w Republice Czeskiej. Może informacja ta będzie dla kolejnych osób impulsem, by spędzały z dziećmi czas nad książką? Także z tymi, które od dawna są zaprawionymi w bojach czytelnikami?

Kiedy dzieci były małe, czytałam im regularnie bajki i inne opowiadania. Ale to było w czasach, kiedy same nie znały jeszcze liter lub musiały wkładać spory wysiłek w czytanie. Od momentu, kiedy nabrały czytelniczej wprawy, same sięgały już po książki. Przyznam szczerze, że nie podzielałam do końca przekonania osób promujących czytanie dzieciom, według których należy czytać głośno nawet nastolatkom. Ale tylko do pewnego czasu. Teraz, kiedy najmłodsza córka jest już w szóstej klasie, ponownie coraz częściej wracamy do wspólnego czytania. Zaczęło się od „Tajemniczej wyspy” Juliusza Verne, którą córka zabrała ze sobą na wakacje. Historia napisana nieco archaicznym dla dzisiejszych nastolatków językiem była dla niej bardziej zrozumiała, kiedy wspólnie szukałyśmy znaczenia bardziej skomplikowanych słów. A ja przy okazji wkroczyłam w obszar beletrystyki podróżniczo-przygodowej, na który nie wchodziłam od wielu lat. Teraz umiemy sobie wieczory „Wakacjami grzecznego psa”. Obie bawimy się przednio przy tej przeżabawnej lekturze. Kolejny hit, do którego wróciliśmy po raz któryś już z kolei, to „Przygody Mikołajka”. Z reguły czyta je na głos starsza córka, a cała rodzina z przyjemnością się przysłuchuje.

Kto ma dzieci, dobrze wie, że dzięki nim poznajemy świat z innej perspektywy. I tak jest w przypadku wspólnego czytania książek. Nie tylko dzieci zyskują – dorośli też.

DANE TYGODNIA

Skład nowego Zarządu Głównego PZKO wg płci

Źródło: Biuro ZG PZKO. Legenda: Statystyka obejmuje ZG razem z prezesem. Opr. (dc)

POGODA

GÓRY

dziś

dzień: 0 do -2 °C
noc: -2 do -3 °C
wiatr: 1-4 m/s

jutro

dzień: -1 do -4 °C
noc: -5 do -11 °C
wiatr: 1-4 m/s

DOŁY

dziś

dzień: 2 do -2 °C
noc: 1 do -1 °C
wiatr: 1-4 m/s

jutro

dzień: -1 do -4 °C
noc: -2 do -7 °C
wiatr: 1-4 m/s

Czekamy na Państwa

W czwartek

sekretariat re-

dakcji będzie

czynny w godz.

9.30-15.30.

Dziennikarka

dyżurna, Danuta Chlup,

będzie czeka-

ła na Państwa w redakcji w czwartek w

godz. 9.30 do 12.00. Telefon 775 700 891,

e-mail: danuta.chlup@glosludu.cz. Za-

praszamy do redakcji. Można także dzwo-

nić w każdej sprawie do Tomasza Wolffa,

redaktora naczelnego, tel. 775 700 892,

e-mail: wolff@glosludu.cz.

Czytanie dzieciom nagrodzone

Organizacja pożytku publicznego „Celé Česko čte dětem” („Całe Czechy Czytają Dzieciom”), której założycielką i dyrektorką jest Ewa Katruśák z Czeskiego Cieszyna, zdobyła prestiżową nagrodę w piątej edycji konkursu „Neziskovka roku 2017”. Katruśák odebrała nagrodę w poniedziałek w Teatrze „Archa” w Pradze.

Ewa Katruśák na ogłoszeniu wyników w Pradze.

„Neziskovka roku” to nagroda przyznawana najlepszym w kraju organizacjom non profit przez Fundację Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego (NROS). Cały proces wyłaniania zwycięzców trwa pół roku. – Najpierw wypełnialiśmy ankietę. Druga runda polegała na tym, że przyjechali do Czeskiego Cieszyna przedstawiciele NROS i przeprowadzili dogłębną analizę naszej działalności – od strony finansowej, zarządzania zespołem, strategii, do-

kumentacji, pracy z wolontariuszami. Trzecia runda polegała na prezentacji finalistów w Pradze przed komisją złożoną ze specjalistów z różnych zakresów. Odpowiadałam także na pytania komisji – opowiedziałam Katruśák naszej gazecie. – Cieszę się z nagrody tym bardziej, że została przyznana po solidnej analizie, nie tylko na podstawie subiektywnych spostrzeżeń – podkreśliła.

Prócz „Celé Česko čte dětem” tytuł „Neziskovka roku 2017” otrzy-

mały dwie inne organizacje – hospicjum domowe z Nowego Miasta na Morawach oraz organizacja z Pragi pomagająca osobom zagrożonym przemocą domową, każda w swojej kategorii. Publiczność przyznała najwięcej głosów hospicjum z Prachatic.

Organizacja promująca czytanie dzieciom nie po raz pierwszy została nagrodzona w tym konkursie. W 2014 roku była trzecia w głosowaniu publiczności.

(dc)

DZIEJE SIĘ W REGIONIE

Mieszkańcy Karwiny nie będą od przyszłego roku płacić za wywóz śmieci. Taką decyzję podjął we wtorek Zarząd Miasta. Jeżeli w przyszłym tygodniu zaświadczą ją również radni, mieszkańcy, którzy nie mają żadnych długów wobec miasta, zostaną zwolnieni z tej opłaty. Do tej pory wynosiła ona 500 koron rocznie od osoby. Dla rodziny z dwójką dzieci będzie chodziło o roczną oszczędność w wysokości 2 tys. koron. (sch)

Dzieci ze Szkoły i Przedszkola im. Żwirki i Wigury w Cierlicku już teraz otrzymały pod choinkę kącik czytelniczy. Nowe meble – szafka, krzeselka, stoliki, biblioteczki i materace – posłużą uczniom jako zaplecze do czytania polskich gazetek, publikacji i książek. W nowej klasie będą organizowane różnorodne zajęcia literackie, prelekcje, konkursy i spotkania z rodzicami. Projekt jest współfinansowany w ramach funduszy polonijnych Ministerstwa Spraw Zagranicznych Rzeczypospolitej Polskiej. (wik)

W poniedziałek wieczorem w Końskiej pociąg jadący z Trzyczyna w kierunku Czeskiego Cieszyna potrafił dwóch mężczyzn o nieznanej dotąd tożsamości. Według wstępnych informacji obaj mieli się poruszać po torach kolejowych. Niestety mężczyźni nie przeżyli uderzenia kolejowego składu. Policja bada teraz okoliczności tragicznego incydentu. (wik)

Dziś po południu zostanie odsłonięta nowa rzeźba o nazwie „Kosmos” przed trzynieckim kinem noszącym tę samą nazwę. Wykonali ją węgierscy artyści Tamás Kaszás i Krisztián Kristóf. Galeria Miasta Trzyczyna poinformowała, że na dzieła węgierskich twórców można natknąć się w różnych zakątkach Europy i znajdują się w najbardziej znaczących zbiorach sztuki współczesnej. (dc)

W teatrze spełniają się marzenia

O tym, co może się wydarzyć, kiedy w naszym domu pojawi się przedstawiciel spółki oferującej spełnianie życzeń, przekonali się widzowie, którzy obejrżeli nowe przedstawienie Zespołu Teatralnego im. Jerzego Ciesciały, działającego w Miejsowym Kole PZKO w Wędryni. A kto nie obejrzał, ma szansę to zrobić dziś o godz. 17.00 w wędryńskiej „Czytelni”.

Na premierę, która odbyła się w niedzielę w wędryńskiej „Czytelni”, przyszło ok. 150 osób. We wtorek zespół wystawił spektakl w Domu Kultury „Strzelnica” w Czeskim Cieszynie. Przyjął zaproszenie Koła PZKO Czeski Cieszyn-Osiedle. – W zeszłym roku zapoczątkowaliśmy tradycję zapraszania amatorskich zespołów teatralnych. Wówczas wystąpił u nas teatr z Łomnej Dolnej. Teraz gościimy Wędrynię – powiedział „Głosowi Ludu” Janusz Trombik, prezes Koła. Sztukę można obejrzeć jeszcze dziś o godz. 17.00 – ponownie w Wędryni.

Komedię „Czary Mary Spółka z o.o.” napisała warszawianka Rubi Birden, wyreżyserował ją Janusz Ondraszek. Reżyser zagrał także rolę Stefana, agenta firmy, który nagle pojawia się w domu jeszcze młodej, lecz już znudzonej życiem pary. Jego oferta jest nie do odrzucenia – klienci mogą wykupić pakiety spełnianych życzeń. Robert (w tej roli Józef Cieślár) ma własne życzenia, Ania (Anna Ondraszek) też własne. Oboje niecierpliwie czekają na moment, kiedy życzenia zaczną się spełniać. Tymczasem od momentu odwiedzin „czarodziejka” wszystko idzie nie po myśli małżonków. W ich domu pojawia się tajemnicze, dziwaczne „Coś” (Czesław Branny) – osobnik przypominają

Annę denerwuje obecność wrednej teściowej.

jący trochę afrykańskiego wojownika, którego obecność jest nader denerwująca. Ania jest wściekła, kiedy do ich domu wprowadza się na stałe mama męża (jednym z jej życzeń było „zero odwiedzin teściowej”), a jeszcze bardziej wyprowadza ją z równowagi

zwariowany adorator (Roman Bujok). Ale to wszystko nic w porównaniu z tym, że Robert zostaje wyrzucony z pracy i parze grozi eksmisja z mieszkania. No cóż – mężczyzna marzył o tym, by nigdy więcej nie musiał oglądać „przekłętej mordy szefa”... Na

szczęście okazuje się, że jedno życzenie Ani spełniło się tak, jak powinno – para ma przyjaciół, Martę i Adama (Agata Rajčani i Roman Branny), na których zawsze może liczyć i którzy pomogą w biedzie.

Komedia została bardzo dobrze

przyjęta przez widzów. – Jesteśmy zaskoczeni poziomem spektaklu, byliśmy raczej przygotowani na ludową sztukę. A tu jest bardzo ładny język polski i bardzo fajny temat – chwaliła Wanda Palowska z Czeskiego Cieszyna.

Reżyser podkreślił, że przygotowując nowy spektakl, starał się zaangażować w nim nowych, debiutujących aktorów. To się udało. Na „Czary Mary”, podobnie jak na poprzednie przedstawienia zespołu, przybyli nie tylko miejscowi, ale też ludzie z całej okolicy.

Debiutantami byli m.in. odtwórcy głównych ról, Anny i Roberta. – Wcześniej grałem tylko krasnoludka w podstawówce – śmiał się Józef Cieślár. Anna Ondraszek dodała, że jest co prawda regularną uczestniczką warsztatów teatralno-filmowych w Koszarzyskach, lecz tam raczej chodzi o zabawę w „rodzinnym gronie”. Debiutowała także Sonia Maguire. – Już od czasów studiów marzyłam o teatrze. Ale wcześniej jakoś nie miałam warunków, nie znałam nikogo z grupy teatralnej, poza tym przez dziewięć lat przebywałam za granicą. Teraz marzenie mi się spełniło – cieszyła się aktorka. Spełniło się dzięki sztuce o spełnianiu marzeń, co można uznać za symboliczne.

DANUTA CHLUP

»Po cieszyńsku« w Książnicy

Dokończenie ze str. 1

Dwudniowe przesłuchania uczestników tegorocznej, XIV edycji Konkursu Gwar „Po cieszyńsku po obu stronach Olzy” kolejny raz zakończyły się sukcesem.

– Tym razem otrzymaliśmy 150 zgłoszeń, a przyjechało ponad 200 dzieciaków z całego Śląska Cieszyńskiego. Najwięcej uczestników wystąpi w „najmłodszej” kategorii, czyli wśród przedszkolaków, cieszy nas jednak bardzo, że również w kategorii 16+ z roku na rok startuje coraz więcej młodych ludzi, którzy nie wstydzą się mówić gwarą – mówiła wczoraj Agnieszka Pawlitko z Cieszyńskiego Ośrodka Kultury Dom Narodowy.

Konkurs, którego jednym z organizatorów jest Sekcja Ludoznawcza przy Zarządzie Głównym PZKO, stawia sobie za cel ocalenie od zapomnienia charakterystycznych gwar naszego regionu.

W tegorocznej edycji konkursu wystartowała załóżniańska młodzież ze szkół i przedszkoli w Gródku, Wędryni, Karwinie, Jabłonkowie, Bukowcu, Łomnej Dolnej. W Książnicy Cieszyńskiej zaprezentowała się również dwójka uczniów z Polskiej Szkoły Podstawowej w Czeskim Cieszynie. Ich opiekunka Sylwia Bednarska przyznała, że gości na imprezie po raz pierwszy, ale jest nią oczarowana. – Z występów naszych uczniów również jestem zadowolona. Krystiana Stonawskiego widziałam już wcześniej na scenie, ponieważ jest laureatem wielu konkursów, natomiast Elę Bień obserwowałam dziś po raz pierwszy i byłam pod wrażeniem. Dziewczyna opanowała tekst bar-

dzo dobrze i prezentowała się wyśmienicie – mówiła Sylwia Bednarska.

Podobnie przekonywała Agnieszka Pawlitko, która także obserwowała przesłuchania. – Poziom jest w tym roku wysoki, a prezentowane teksty bardzo różnorodne. Jurorzy zwracają jednak uwagę nie tylko na poprawność używanej gwary. Liczy się również właściwy do wieku dobór repertuaru czy poprawność stroju regionalnego – tłumaczyła.

Jury preferowało teksty o tematyce historycznej, opisujące zwyczaje i obyczaje, autentyczne wydarzenia z przeszłości, stare obrzędy, były miejsca pracy i nauki, a także historyjki nawiązujące do współczesnych przeobrażeń w życiu naszych lokalnych społeczności. Dzieci startowały indywidualnie, ale mogły się także zaprezentować w grupach. Jedną z nich były „Dziecka z Łomnej”. – Przedstawimy dziś tradycyjne „wianki”, czyli pokażemy, jak się kiedyś bawiono przy świętojańskim ogniu – mówiła Marcela Szotkowska, nauczycielka z Łomnej Dolnej, która pod swoją opieką miała również uczennice z Jabłonkowa. – Łącznie jest nas tutaj siedemnaścioro. Młodsze dzieci z Łomnej występują w kategorii grup, natomiast starsze dziewczyny z Jabłonkowa prezentują się indywidualnie.

Wyniki tegorocznej edycji konkursu będą znane na początku grudnia. Finał przeglądu nastąpi zaś we wtorek 19 grudnia od godz. 16.00 w Ośrodku Kultury „Strzelnica” w Czeskim Cieszynie.

(wik)

Spisali swoją historię

Działacze Polskiego Związku Kulturalno-Oświatowego z Milikowa-Centrum zrobili sobie prezent. Jesienią, z okazji 70-lecia istnienia swego Koła, wydali okolicznościową monografię. To pierwsza spisana historia tamtejszego PZKO. Publikacja, która powstała dzięki finansowemu wsparciu Funduszu Rozwoju Zaolzia, miała swą premierę 4 listopada podczas uroczystych obchodów jubileuszu.

– Przygotowania do jubileuszowej gali rozpoczęliśmy już wczesnym latem, kiedy powołaliśmy komitet organizacyjny. Następnie spotykaliśmy się raz w miesiącu, omawiając program imprezy. A sama publikacja „pisała się” od wiosny – wspomina Irena Cieślár, która obok Stanisława Kantora, jest współautorką książki.

Bodziec do napisania monografii przyszedł z zewnątrz. W ubiegłym roku działacze PZKO w Jasieniu, z okazji 60. rocznicy założenia Miejsowego Koła PZKO oraz 90. rocznicy wybudowania szkoły, wydali publikację poświęconą dziejom tamtejszego budynku szkolnego oraz historii Miejsowego Koła PZKO. – Pomyśleliśmy, że skoro nasi sąsiedzi potrafili, to my także damy radę. Udało nam się zdobyć dotację z Kongresu Polaków, no i książka się ukazała – mówi Stanisław Kantor, który prezesował Kołu w Milikowie-Centrum w latach 1975-1988.

Autorzy monografii podkreślają jednak, że praca nad nią wcale nie była łatwa, a polegała głównie na szperaniu w starych kronikach. – Na co dzień jestem kronikarzem i mam pod opieką trzy nasze kroniki oraz dwa duże albumy. Najgorzej było jednak opisać początkową działal-

ność naszego koła, ponieważ najstarszą kronikę założono w Milikowie dopiero po dziesięciu latach istnienia Koła – tłumaczy Irena Cieślár.

Z tego powodu twórcy publikacji nie tylko przeglądali źródła, ale rozmawiali też z najstarszymi mieszkańcami wioski pod Kozubową. I odnotowali kilka małych sukcesów. Udało im się między innymi dotrzeć do niepublikowanego dotąd nigdzie zdjęcia wykonanego podczas dożynek w 1949 r.

– Do tej pory nigdzie nie wzmiankowano, że w Milikowie organizowano dożynki, tymczasem opisane dokładnie zdjęcie z tego wydarzenia spoczywało w prywatnym albumie pani Sikorowej. Święto plonów z pewnością organizował PZKO – no bo kto inny mógł to zrobić – a poza tym zdjęcie wykonano przy polskiej szkole – mówi Irena Cieślár.

Monografia przybliży nie tylko bogatą historię Miejsowego Koła PZKO, ale opisuje też jego dzień powszedni. Opracowaniem graficznym książki zajęła się Renata Staszowska, natomiast zilustrowała ją Blanka-Susza-Szczuka. Prace redakcyjne zakończyły się latem, po czym działacze PZKO oddali maszynopis do druku w Trzyńcu. „Publikacja z okazji 70-lecia PZKO Milików-Centrum 1947-2017” ukazała się w nakładzie 200 egzemplarzy. Jej promocja nastąpiła podczas listopadowego jubileuszu Koła PZKO w Milikowie-Centrum. W jej trakcie zagrała kapela „Lipka”, dzieci szkolne wystawiły przedstawienie „Zabijaczka”, a miejscowy zespół teatralny zaprezentował 40-minutową sztukę „Muszymy se pumogac” autorstwa Ireny i Jana Czudków. Uroczystość

PUBLIKACJA Z OKAZJI
70-LECIA PZKO
MILIKÓW - CENTRUM
1947 - 2017

była też okazją do uhonorowania najbardziej zasłużonych działaczy. Prezes Koła Maria Sikora wręczyła trzydzieści odznaczeń, w tym dwa najwyższe. Do Złotej Księgi PZKO wpisali się Wanda Kantor oraz Stanisław Kantor. Ten drugi przybliżył też historię miejscowego PZKO, które zawiązało się 2 listopada 1947 roku.

– Nasza praca kulturalno-oświatowa toczyła się zawsze wokół naszej szkoły, bo przecież bez dzieci, bez młodzieży nie może istnieć żaden naród. Działyły u nas chór mieszański, chórek żeński, amatorski zespół teatralny, klub sportowy. Zarząd schodził się zawsze w szkole, oświata i zabawy odbywały się w gospodzie u Mrózka – mówił Stanisław Kantor.

8 września 1984 r. w Milikowie-Centrum oddano do użytku Dom PZKO. – Dzisiaj ten budynek pełni funkcję centrum kulturalnego i społecznego naszej wsi. Tutaj odbywają się bale, festyny, imprezy pezetkowskie, tutaj kontynuuje działalność teatralną nasz odnowiony zespół. Działa prężnie Klub Kobiet, który urządza wystawy i prelekcje na różne tematy, a także Klub Młodych i Klub Seniora – przypomnieli byli prezes.

(wik)

Nie ma sprzeczności pomiędzy PZKO a Kongresem

Helena Legowicz jest kierowniczką Oddziału Literatury Polskiej w Bibliotece Regionalnej w Karwinie. Mieszka w Cieszyńsku, pochodzi z Olbrachcic i jest członkiem olbrachcickiego Koła Polskiego Związku Kulturalno-Oświatowego. Stoi na czele Stowarzyszenia Przyjaciół Polskiej Książki. W sobotę na XXIII Zjeździe Delegatów PZKO została wybrana na prezesa Zarządu Głównego. Jednego z pierwszych pozjazdowych wywiadów udzieliła „Głosowi Ludu”.

W poprzedniej kadencji pracowała pani w Zarządzie Głównym PZKO. Jak długo dojrzewała decyzja, by kandydować na prezesa?

Mogę powiedzieć, że dojrzewała ona przez całe cztery lata. Nie byłam w stu procentach przekonana, że mam na to siłę, że potrafię to robić, lecz później zaczęli się do mnie zwracać różni ludzie, którzy uważali, że to byłby dobry krok. Może miesiąc przed Zjazdem Delegatów zdecydowałam się, że będę kandydowała, lecz taka ostateczna, stuprocentowa decyzja zapadła dopiero w dniu Zjazdu. Wcześniej zwróciłam się do kilku osób z pytaniem, czy będą kandydowali do Zarządu Głównego, ponieważ praca prezesa to nie jest zajęcie indywidualne, lecz współpraca z Zarządkiem oraz miejscowymi kołami.

Ci ludzie, których wyobrażała sobie pani jako swoich współpracowników w ZG, zostali do niego wybrani?

Tak. Najwięcej głosów od delegatów Zjazdu otrzymali dotychczasowi wiceprezysi Piotr Chroboczek i Andrzej Suchanek. Bardzo się z tego cieszę, ponieważ znają od podstaw tę pracę, wiedzą, na czym ona polega. Liczę na ich pomoc, tak samo jak na pomoc Anny Piskiewicz, bardzo doświadczonej działaczki. To, myślę, będą te filary Zarządu Głównego, lecz równocześnie cieszę się, że w jego skład weszli młodzi.

Prezesowanie to szeroki zakres obowiązków, łącznie z prowadzeniem Biura ZG. Jak pogodzi to pani z pracą zawodową oraz pracą społeczną w Stowarzyszeniu Przyjaciół Polskiej Książki,

gdzie także jest pani prezesem?

Jeżeli chodzi o SPPK, to w ciągu 18 lat jego działalności stworzyliśmy zgrany zespół, który realizuje projekty i wszystko odbywa się bezproblemowo. Moja kadencja w Stowarzyszeniu kończy się za niespełna dwa lata – wtedy zobaczymy, co dalej. Natomiast jeśli chodzi o pracę zawodową, etatową, to daję sobie mniej więcej trzy miesiące na zorientowanie się, czy można pogodzić ją z obowiązkami prezesa PZKO. Zobacząc, jaki zakres obowiązków będą miała w Biurze ZG. Zarówno z Magdą Tomeczek, jak i Grażyną Chalupą współpracowałam już wcześniej i muszę powiedzieć, że to są bardzo kompetentne osoby. Powtórzę to, co mówiłam na Zjeździe: prezesowi Ryłce trzeba oddać cześć, że uporządkował sprawy ekonomiczne, administracyjne. Dlatego myślę, że przejmowanie Biura i całej tej „papierkowej” roboty nie będzie problemem.

Na sobotnim Zjeździe z ustępującego prezesa Ryłki zabrzmiała bardzo ostra krytyka pod adresem Kongresu Polaków. Jaki jest pani stosunek do Kongresu? Czy faktycznie jest tak źle?

Przez całe cztery lata pracy w Zarządzie Głównym – o tym też mówiłam na Zjeździe – nie zgadzałam się w wielu sprawach z prezesem Ryłką. Jedną z tych zasadniczych spraw jest ocena współpracy Kongresu z PZKO. Twierdząc, że samorządność PZKO jest sprawą bezsporną, natomiast zawsze można wypracować ścieżki współpracy, szukać konsensusu we wzajemnych kontaktach. Mam nadzieję, że także w kontaktach zewnętrznych będziemy działali razem, że na roz-

Przed Heleną Legowicz pracowała cztery lata.

mowy z władzami czeskimi czy polskimi będziemy wyjeżdżali razem i razem omawiali nasze założeńskie problemy i potrzeby. Kongres reprezentuje nie tylko siebie, ale też inne organizacje, jednak chciałabym, aby PZKO, jako ta największa organizacja, był do tych rozmów przez prezesa Kongresu czy też Radę Kongresu zawsze zapraszany. Z wielką obawą oczekiwałam głosowania na Zjeździe nad wycofaniem akcesu PZKO z Kongresu Polaków (wycofanie nie zostało uchwalone – przyp. red.). Uważam, że można wypracować dobrą współpracę. Ważne jest, byśmy nie stali obok, ale na równorzędnych pozycjach. Moim zdaniem statut Kongresu to umożliwi. Nie widzę

żadnej sprzeczności w tym, by mieć akces w KP, a równocześnie być w pełni niezależnym, samorządnym Związkiem, niepracującym pod dyktando kogokolwiek.

Jakie najważniejsze zadania widzi pani przed sobą w początkowym okresie sprawowania funkcji prezesa?

Na pewno mam duże luki, jeśli chodzi o znajomość kół PZKO. Nie znam wszystkich kół, nie byłam w niektórych Domach PZKO. Teraz chciałabym je odwiedzić. W pierwszym momencie po wyborze na prezesa powiedziałam, że będę chciała spotkać się z wszystkimi zarządami. Jednak już przekonałam się, że terminy zebrań zarzą-

dów wielu kół odbywają się raz na miesiąc i pokrywają się. Chciałabym spotkać się w każdym razie z jak największą grupą osób. Przede wszystkim platformą współpracy z kołami będą Konwenty Prezesów. Chciałabym, by pierwszy Konwent odbył się już na wiosnę. Wówczas zwrócę się do kół, by przygotowały swoje oczekiwania wobec Zarządu Głównego, ale też uwagi, bo może niektóre działania uważają za zbędne.

Na Zjeździe stosunkowo liczna grupa delegatów nie głosowała na panią, pomimo że była pani jedyną kandydatką na prezesa. Obawia się pani opozycji?

Trudno mi na to odpowiedzieć. Będę działać w ten sposób, by przekonać tych, którzy mają wątpliwości, czy Zjazd dobrze wybrał. Muszę powiedzieć, że otrzymałam gratulacje z różnych stron, także od moich przyjaciół z Polski, ale przede wszystkim z naszego terenu – zarówno od delegatów na Zjeździe, jak i od innych osób zaprzyjaźnionych i nie tylko. Ale mówiłam już i powtarzam, że dopiero po czterech latach okaże się, czy moja praca przyniesie Związkowi korzyści, czy Związek będzie kontynuował tradycje naszych przodków, a równocześnie otwierał się na nowe wyzwania. Dla mnie ważniejsze będzie, jeżeli po skończeniu kadencji otrzymam tyle samo albo więcej gratulacji. Wiele osób zadeklarowało także chęć współpracy. Skrzętnie je sobie zanotowałam i jeżeli będę kiedykolwiek tej pomocy potrzebowała – a na pewno tak się stanie – to zwrócę się do nich. Dziękuję tym, którzy mnie poparli i tym, którzy zaoferowali mi pomoc.

DANUTA CHLUP

felieton

Zjazd postawił na zgodę

JAROSŁAW JOT-DRUŻYCKI

Rezultaty obrad XXIII Zjazdu PZKO wyraźnie ukazały, że większość członków jest już zmęczona atmosferą sporu i konfrontacji. Świadczy o tym wybór kompromisowego kandydata na stanowisko prezesa, Heleny Legowicz (pierwszej kobiety w siedemdziesięcioletniej historii Związku), i odrzucenie proponowanej przez ustępującego szefa uchwały o wycofaniu akcesu z Kongresu Polaków.

Nieoczekiwaną rezygnację Jana Ryłki z udziału w wyborach można odebrać jako wynik właściwego odczytania nastrojów nie tylko wśród delegatów, ale i całego polskiego społeczeństwa na Zaolziu. Nie ujmując jego zasług z ostatnich ośmiu lat – a nawet wyraźnie je podkreślając, jak choćby uporządkowanie spraw finansowych – nie był on w stanie przekonać do swej wizji większości pezetkaowców. Można natomiast wyrazić żal, że ani on, ani najbliżsi jego współpracownicy nie zdecydowali się kandydować do Za-

ządu Głównego, gdzie mogliby się podzielić swoim doświadczeniem, a jednocześnie pełnić rolę recenzentów działań nowej pani prezes.

Z kolei bardzo pozytywne i rokujące nadzieję na przyszłość jest wyraźne odmłodzenie ZG. To szansa na przyciągnięcie młodzieży w szeregi Związku, a także przybliżenie jej problemów i oczekiwań na najwyższym jego szczeblu, a wreszcie na modernizację struktur związkowych i dostosowania ich do współczesnych realiów.

Jest zatem pewne, że wreszcie dojdzie do długo oczekiwanej poprawy relacji na linii ZG PZKO – Kongres Polaków, a mówienie „jednym głosem” nie tylko na zewnątrz, ale i na Zaolziu, stanie się faktem. Niewątpliwie jednak nowe władze będą musiały zastanowić się nad zmianami statutowymi, określić relacje pomiędzy miejscowymi kołami a Zarządkiem etc. Dość istotny jest też utrzymujący się od dziesięciu lat

problem, również podnoszony przez delegatów, opracowania nowego godła. Mimo że starsi członkowie dają obecne pewnym sentymentem, stanowi ono jednak relikwitu przeszłości i symbolizuje czasy, kiedy wszystkie decyzje zapadały poza organami statutowymi PZKO. Zarysowuje się również perspektywa, aby miesięcznik „Zwrot” powrócił do swych korzeni, pisma społeczno-kulturalnego, a nie kreował się w swej edycji papierowej na wewnątrzwiązkowy biuletyn.

Jednak najważniejszą kwestią, przed jaką stoją nowe władze, pozostaje otwarcie się na różnorodność, wsłuchiwanie się w głos osób o odmiennych poglądach i stanowiskach – słyszalny także podczas Zjazdu. Ci członkowie PZKO, którzy wyniki obrad przyjęli ze sceptycyzmem, nie mogą mieć poczucia wykluczenia; stąd prezes Legowicz – przynajmniej na początku kadencji – stoi przed niełatwym zadaniem.

WYSZPERANE NA FACEBOOKU

W JABŁONKOWIE O RACZKIEWICZU

Sekcja Historii Regionu Zarządu Głównego PZKO razem z Polską Szkołą Podstawową im. H. Sienkiewicza w Jabłonkowie organizuje w sobotę 2 grudnia wystawę na temat historycznej wizyty ówczesnego marszałka Senatu RP, Władysława Raczkiewicza, na Zaolziu w 1933 roku, połączoną z seminarium naukowym zatytułowanym „Władysław Raczkiewicz, polityk i mąż stanu”.

Impreza odbędzie się w budynku jabłonkowskiej polskiej szkoły w ramach obchodów Roku Władysława

Raczkiewicza, pierwszego prezydenta na uchodźstwie, i została objęta patronatem przez marszałka Senatu RP, Stanisława Karczewskiego. Spotkanie poświęcone Raczkiewiczowi rozpocznie się o godz. 9.30 wernisażem wystawy, zaś w godz. 10.00-13.00 potrwa seminarium, podczas którego zabrzmia m.in. wykłady Andrzeja Lisa o polsko-czechosłowackich stosunkach polityczno-gospodarczych w latach 30. ub. wieku oraz Józefa Szymeczka o działalności Władysława Raczkiewicza jako prezesa Światowego Związku Polaków z Zagranicy. (sch)

Turyści z Chin podbijają Polskę

We wrześniu tego roku przyjechał do Polski stutysięczny turysta z Chin – pierwszy raz w historii przebito pułap 100 tys. gości z tego kraju – poinformowała Polska Organizacja Turystyczna.

Jak dodał prezes Polskiej Organizacji Turystycznej Robert Andrzejczyk, „spodziewaliśmy się przekroczenia magicznej granicy 100 tys. turystów z Chin w bieżącym roku, ale dane napływające z rynku napawają nas jeszcze większym optymizmem”. – Przewidujemy, że do końca roku osiągniemy liczbę 130 tys. chińskich turystów – przekazał.

Prezes zapowiedział, że Polska Organizacja Turystyczna w przyszłym roku zwiększy swoją aktywność w Azji. Oceniał, że sprzyja temu zwiększanie siatki połączeń PLL LOT.

POT zaznaczyła, że coraz większa liczba przyjazdów Chińczyków do Polski to m.in. efekt zwiększonej aktywności tej organizacji w Azji. POT prowadzi od kilku lat w Azji – szczególnie w Chinach – kampanie wizerunkowe i promocyjne skierowane do tamtejszych touroperatorów, mediów i blogerów oraz turystów z dużych miast. Ponadto, w 2015 r. otwarto placówkę Polskiej Organizacji Turystycznej w Pekinie.

Zgodnie z danymi Głównego Urzędu Statystycznego ws. wykorzystania bazy noclegowej w Polsce, po trzech kwartałach br. do Polski

Znak rozpoznawczy turysty z Chin – uśmiech na co dzień.

przyjechało 103 tys. 415 gości z Chin (bez Honkongu i Tajwanu) i udzielono im 168 tys. 466 noclegów. Wzrost w porównaniu z analogicznym okresem ubiegłego roku wyniósł odpowiednio 67,6 proc. oraz 60,9 proc. Jak wynika z danych GUS, to właśnie turyści z Chin wydają w Polsce najwięcej ze wszystkich odwiedzających nasz kraj. Mieszkańcy Chin przeciętnie wydają ponad 7,8 tys. zł.

Jak poinformowała POT, dane o liczbie przyjazdów z Chińskiej Republiki Ludowej uzupełniają wskaźniki turystów z Honkongu. W pierwszych trzech kwartałach 2017 roku przyjechało do Polski prawie 9 tys. osób z tego regionu, którym udzielono 15,5 tys. noclegów. W porównaniu z analogicznym okresem 2016 r. to wzrosty o odpowiednio 23,1 proc. oraz o 27,4 proc.

Londynek.net/PAP

Polacy szukają pracy przez aplikacje mobilne

Szukający pracy Polacy coraz chętniej sięgają po aplikacje mobilne. Jak wynika z raportu „Swipe Right: Preferencje kandydatów dotyczące korzystania z nowych technologii w procesie rekrutacji”, 45 procent osób w Polsce (52 procent na świecie) chciałoby zgłaszać chęć udziału w procesie rekrutacyjnym przez aplikacje mobilne.

Na czterech z pięciu rynków pracy, które obserwowano w ciągu ostat-

nich dwóch lat (Chiny, Stany Zjednoczone, Australia, Meksyk i Wielka Brytania), rekrutacje prowadzone z wykorzystaniem aplikacji znacznie zyskały na popularności. Rosnące zainteresowanie potencjalnych pracowników aplikacjami mobilnymi i korzystaniem z nich w celach poszukiwania pracy jest podyktowane zarówno popytem, jak i podażą. Na całym świecie aplikacji używa się

do niemal wszystkiego. Jednym z kluczowych powodów jest wygoda, ponieważ dzięki smartfonom proces poszukiwania pracy jest niezależny od ekranu komputera, a co się z tym wiąże kandydaci mogą jej szukać siedząc w kawiarni, autobusie czy na szczycie góry. Portale pracy również sukcesywnie rozszerzają swoją ofertę przez aplikacje.

Londynek.net

W kręgu muzyki i historii

W ramach wydarzeń kulturalnych VI edycji Międzynarodowego Festiwalu „Odkrywamy Paderewskiego” (Lwów – Warszawa 2017) w ubiegłą sobotę w Domu Polonii w Warszawie otwarta została wystawa „W kręgu muzyki i historii”.

Wernisaż zainaugurował happening z muzyką na żywo, łączący elementy sztuk plastycznych i multimedialnych. Podczas wystawy zaprezentowane zostały prace autorstwa Andrzeja Renesa związane tematycznie z historią Polski i jej kulturowym dziedzictwem, w tym rzeźby i projekty pomników przedstawiające wielkich Polaków: Fryderyka Chopina, Michała Kleofasa Ogińskiego, Ignacego Jana Paderewskiego, Piotra Skargę i kardynała Stefana Wyszyńskiego.

Wśród eksponatów wystawy znajdują się także prace z cyklu „HOMMAGE A CHOPIN”, które prezentowano podczas XII Międzynarodowego Konkursu Pianistycznego im. F. Chopina. Krąg

muzycznych inspiracji uzupełniają rysunki i szkice, które Andrzej Renes tworzył podczas kolejnych edycji festiwalu „Odkrywamy Paderewskiego” we Lwowie oraz koncertów sław polskiej sceny muzycznej, m.in. Krzysztofa Pendereckiego, Leszka Możdżera, Jerzego Maksymiuka i Krzesimira Dębskiego. Wystawę w Warszawie organizują Polsko-Ukraińska Fundacja im. I.J. Paderewskiego, Stowarzyszenie „Wspólnota Polska” i Fundacja RenesArt dzięki wsparciu Grupy Energa i dotacji z Programu Niepodległa. Ekspozycję można zwiedzać do 8 grudnia.

„Wspólnota Polska”

CZWARTEK 30 listopada

6.05 O mnie się nie martw **4 7.00** Studio Wschód **7.30** Las Story **8.00** Pytanie na śniadanie **9.35** Pogoda **9.40** Pytanie na śniadanie **10.55** Panorama **11.00** Krótka historia. Powstanie listopadowe **11.10** Polonia 24 **11.30** Rozmowa Polonii **11.45** Halo Polonia **12.35** Wiadomości **12.50** Barwy szczęścia (s.) **13.25** M jak miłość (s.) **14.20** Głęboka woda. Eurosieroty **15.10** Pod Tatrami **15.25** Wilnoteka **15.45** Wiadomości **15.55** Komisariat. Kolekcjoner **16.25** Jak to działa? Wytrzymałość **16.55** Las Story **17.20** Krótka historia **17.30** Teleexpress **17.55** Podróże z historią. Śladem wikingów **18.25** Racja stanu **18.55** Barwy szczęścia (s.) **19.25** Magazyn z Ameryki **19.45** Dobranocka **20.00** Wiadomości, sport, pogoda **20.45** Instynkt. Dobrodziej **21.45** Polonia 24 **22.05** Rozmowa Polonii **22.20** Halo Polonia **23.05** Magazyn śledczy Anity Gargas **23.40** Warto rozmawiać.

PIĄTEK 1 grudnia

6.05 O mnie się nie martw **4 6.55** Wilnoteka **7.10** Turystyczna jazda. Świdnica **7.25** Domisie (dla dzieci)

7.50 Przepis dnia **8.00** Pytanie na śniadanie **10.15** Pogoda **10.20** Pytanie na śniadanie **10.55** Panorama **11.00** Krótka historia. Struktura rządu emigracyjnego **11.10** Polonia 24 **11.30** Rozmowa Polonii **11.45** Halo Polonia **12.35** Wiadomości **12.50** Na sygnale. Serce **13.25** M jak miłość (s.) **14.20** Ratownicy **15.15** Warto rozmawiać **16.20** Wiadomości **16.30** Solny skarb UNESCO. Emocje **16.45** Baw się słowami **16.55** Domisie (dla dzieci) **17.20** Krótka historia. James Monroe **17.30** Teleexpress **17.55** Vistuliada **18.25** Kronika regionu - Zaolzie **18.55** Na sygnale. Serce (s.) **19.25** Wolny ekran **19.45** Dobranocka **20.00** Wiadomości, sport, pogoda **20.45** Na dobre i na złe (s.) **21.45** Polonia 24 **22.05** Rozmowa Polonii **22.20** Halo Polonia **23.15** Hit dekady. Lata współczesne.

SOBOTA 2 grudnia

6.10 Barwy szczęścia (s.) **8.00** Pytanie na śniadanie **8.50** Panorama **8.55** Pytanie na śniadanie **10.15** Pogoda **10.55** Polonia 24 **11.15** Rozmowa Polonii **11.30** Halo Polonia **12.20** Ojciec Mateusz 17 (s.) **13.15** Na dobre i na złe (s.) **14.10** To był rock! Lady Pank '94 **15.00** Okrasa łamie przepisy. Zatorskie karpie **15.30** Reportaż **16.00** Kulturalni PL **17.00** Słownik polsko@polski **17.30** Teleexpress **17.55** M jak miłość (s.) **18.50** Paranienormalni Tonight. Antoni Królikowski **19.45** Dobranocka

20.00 Wiadomości, sport, pogoda **20.45** Wojenne dziewczyny **21.40** Wielki test o przyrodzie **23.10** Niezapomniane koncerty. Opole 2016 - Grand Prix Publiczności **NIEDZIELA 3 grudnia**

5.55 Dom. Po obu stronach muru **7.40** Wolny ekran **8.00** Pytanie na śniadanie **8.50** Panorama **8.55** Pytanie na śniadanie **9.10** Wilno - miasto Mickiewicza **9.25** Magazyn z Wysp **9.50** Teleranek. Animacja **10.20** Ziarno. Światłość Adwentu **10.50** Baw się słowami **11.20** Słoneczna włócznia. Tajemnicze odkrycie **11.55** Między ziemią a niebem **12.00** Anioł Pański **12.15** Między ziemią a niebem **13.00** Transmisja mszy świętej z kościoła pw. Podwyższenia Krzyża i św. Anny w Gołkowicach **14.20** Turystyczna jazda. Świdnica **14.40** Dom. Po obu stronach muru **16.30** Rodzinka.pl (s.) **17.30** Teleexpress **17.55** M jak miłość (s.) **18.50** Oczy w oczy **19.25** Baw się słowami **19.40** Dobranocka **20.00** Wiadomości, sport, pogoda **20.45** Blondynka 5 (s.) **21.40** Chce się żyć **23.35** 18. Światowe Letnie Igrzyska Polonijne - Toruń 2017 **0.00** Reportaż.

PONIEDZIAŁEK 4 grudnia

6.20 W naszym domu mówimy po polsku **6.50** Nad Niemnem **7.10** Borówka skrzat wyrusza w świat. Białowieski Park Narodowy **7.25** Supelkowe ABC **7.50** Przepis dnia **8.00** Pytanie na śniadanie **10.15** Pogoda **10.20** Pytanie na śniadanie **10.55**

Panorama **11.00** Krótka historia. James Monroe **11.10** Kulturalni PL **12.05** Racja stanu **12.35** Wiadomości **12.50** Barwy szczęścia (s.) **13.25** Blondynka 5 (s.) **14.20** Oczy w oczy **14.50** Kresowe wędrówki profesora Niciei. Kresowym szlakiem - Stryj **15.25** Turystyczna jazda **15.45** Wiadomości **15.55** Komisariat. Prawdziwy policjant **16.25** Ukryte skarby. Sto wiatraków i arianie **16.55** Supelkowe ABC **17.20** Krótka historia **17.30** Teleexpress **17.55** Niedziela z... Kamilą Baar-Kochańską **18.40** Pod Tatrami **18.55** Barwy szczęścia (s.) **19.25** Nad Niemnem **19.45** Dobranocka **20.00** Wiadomości, sport, pogoda **20.45** O mnie się nie martw **6 21.45** Polonia 24 **22.05** Rozmowa Polonii **22.20** Halo Polonia **23.10** Piłsudski Bronisław - zesłaniec, etnograf, bohater.

WTOREK 5 grudnia

6.05 Niezapomniane koncerty. Opole 2016 - Grand Prix Publiczności **7.05** Pozyteczni.pl **7.35** Margolcia i Miś zapraszają dziś **7.50** Przepis dnia **8.00** Pytanie na śniadanie **9.35** Pogoda **10.20** Pytanie na śniadanie **10.55** Panorama **11.00** Krótka historia **11.10** Polonia 24 **11.30** Rozmowa Polonii **11.45** Halo Polonia **12.35** Wiadomości **12.50** Barwy szczęścia (s.) **13.25** Wojenne dziewczyny **14.15** Piłsudski Bronisław - zesłaniec, etnograf, bohater **15.25** Łap start-up **15.45** Wiadomości **15.55** Komisariat. Piłka w grze **16.25** Son-

da 2 **16.55** Margolcia i Miś zapraszają dziś **17.10** Przyjaciele lasu **17.20** Krótka historia **17.30** Teleexpress **17.55** Chuligan literacki **18.25** Naszaarmia.pl **18.55** Barwy szczęścia (s.) **19.25** ZUS bez granic **19.45** Dobranocka **20.00** Wiadomości, sport, pogoda **20.45** Ojciec Mateusz 17 (s.) **21.45** Polonia 24 **22.05** Rozmowa Polonii **22.20** Halo Polonia **23.10** Kresowe wędrówki profesora Niciei.

ŚRODA 6 grudnia

6.05 O mnie się nie martw **4 7.00** Program ekumeniczny **7.25** Petersburski Music Show **7.50** Przepis dnia (s.) **8.00** Pytanie na śniadanie **10.55** Panorama **11.00** Krótka historia **11.10** Polonia 24 **11.30** Rozmowa Polonii **11.45** Halo Polonia **12.35** Wiadomości **12.50** Barwy szczęścia (s.) **13.25** O mnie się nie martw **6 14.15** Julian Kulski i Zarząd Miejski okupowanej Warszawy **15.25** Łap start-up **15.45** Wiadomości **15.55** Komisariat. Łowca i zwierzyzna **16.25** Astronarium **16.55** Petersburski Music Show **17.20** Krótka historia **17.30** Teleexpress **17.55** Studio Raban **18.25** Studio Wschód **18.55** Barwy szczęścia (s.) **19.25** Wilnoteka **19.45** Dobranocka **20.00** Wiadomości, sport, pogoda **20.45** Głęboka woda. Zawód fotoreporter **21.45** Polonia 24 **22.05** Rozmowa Polonii **22.20** Halo Polonia **23.10** Julian Kulski i Zarząd Miejski okupowanej Warszawy **0.15** Studio Wschód (mag.).

CZWARTEK 30 listopada

 TVC 1

5.59 Studio 6 9.00 Napisła: Morderstwo (s.) 9.50 Opowiadanie filmowe 10.35 Był sobie dom (s.) 11.45 Czarne owce 12.00 Południowe wiadomości 12.30 Sama w domu 14.00 Opowiadanie filmowe 14.40 Szansa 15.55 Napisła: Morderstwo (s.) 16.45 Podróżomania 17.15 AZ kwiz 17.40 Czarne owce 18.00 Wiadomości regionalne 18.25 Gdzie jest mój dom? 18.55 Prognoza pogody, wiadomości, sport 20.00 Opowiadaj (s.) 20.55 Spotkanie z gwiazdą 21.20 Program dyskusyjny 22.20 Gejzer 22.50 Taggart (s.) 0.30 AZ kwiz.

 TVC 2

5.59 Dzień dobry 8.30 Cudowne przedszkole 9.00 Fotograf w Pradze 9.25 Tysiące smaków ulicy 10.15 Naziści na Środkowym Wschodzie 11.10 Najważniejsze operacje II wojny światowej 12.10 Powiązania Jana Pokornego 13.10 Magazyn chrześcijański 13.35 Na ratunek życiu 13.55 Chcesz je? 14.00 Życie Mahometa 15.00 Dzień konia w Mongolii 15.40 Zapomniani przywódcy 16.30 Rodzice na zawsze 17.00 Historie czeskiej żywności 17.20 Apokalipsa Stalin 18.15 Zielnik 18.45 Wieczorynka 18.55 Przygody nauki i techniki 19.20 Bohemia Incognita 19.50 Wiadomości w czeskim j. migowym 20.00 100 cudów świata 21.00 Bedeker 21.30 Narodowe skarby 22.00 Półmrok 22.25 Bachory (film) 0.00 Queer.

 NOVA

5.55 Śniadanie z TV Nova 8.45 Ulica (s.) 9.40 Misja nowy dom 11.00 Co o tym sądzą Czesi 12.00 Południowe wiadomości 12.25 Krok za krokiem (s.) 12.50 Przychodnia w różnym ogrodzie (s.) 14.05 Mentalista (s.) 15.55 CSI: Kryminalne zagadki Miami (s.) 16.57 Popołudniowe wiadomości 17.25 Co o tym sądzą Czesi 18.25 Ulica (s.) 19.30 Wiadomości, sport, pogoda 20.20 Przychodnia w różnym ogrodzie (s.) 21.35 Bach! 22.10 Od kołyski aż po grób (film) 0.10 Mentalista (s.).

 PRIMA

6.25 Nexo Knights (s. anim.) 6.55 Ben 10 (s. anim.) 7.25 M.A.S.H. (s.) 9.25 Gliniarz i prokurator (s.) 10.25 Drogi miłości (film) 12.20 Południowe wiadomości 12.30 Gliniarz i prokurator (s.) 13.30 Policja Hamburg (s.) 14.30 Komisarz Rex (s.) 16.35 Popołudniowe wiadomości 16.50 Policja w akcji 17.50 Nakryto do stołu! 18.55 Wiadomości, wiadomości kryminalne 19.55 Top Star 20.15 Ostry kurczak (s.) 21.35 Prima Partička 22.35 Berlińska misja (s.) 23.50 Policja w akcji 0.45 Komisarz Rex (s.).

PIĄTEK 1 grudnia

 TVC 1

5.59 Studio 6 9.00 Napisła: Morderstwo (s.) 9.55 Losy gwiazd 10.50 Opowiadaj (s.) 11.45 Czarne owce 12.00 Południowe wiadomości 12.30 Sama w domu 14.00 Na tropie 14.20 Reporterzy TVC 15.00 Nie wahaj się i kręć - wydanie specjalne 16.05 Podróżomania 16.35 Łopatologicznie 17.30 AZ kwiz 18.00 Wiadomości regionalne 18.25 Mieszkać jak... w Sztokholmie 18.55 Prognoza pogody, wiadomości, sport 20.00 Pierwsza republika (s.) 20.55 13. komnata Věry Černej 21.25 Wszystko-party 22.20 Zabójczy widok (film) 0.30 Sprawy detektyw Murdocha (s.).

 TVC 2

5.59 Dzień dobry 8.30 Cudowne przedszkole 9.00 100 cudów świata 9.55 Ratunek osieroconych zwierząt 10.50 Tajemniczy świat podziemi 11.20 Królestwo natury 11.50 Chcesz mnie? 12.20 Ucieczka na Kostarykę

13.10 Patrol 13.40 Zardzewiało piękno 14.05 Historia świata 15.00 Najważniejsze operacje II wojny światowej 16.00 Piłka nożna: Losowanie MŚ 2017 Rosja 17.00 GEN - Galeria Elity Narodu 17.20 Doskonałe drapacze chmur 18.15 Fotograf w Pradze 18.45 Wieczorynka 18.55 Europa dziś 19.30 Na ratunek życiu 19.50 Wiadomości w czeskim j. migowym 20.00 Cudowna planeta 21.00 Odkryte skarby 21.50 Ucieczka (film) 23.35 Konspirator (film).

 NOVA

5.55 Śniadanie z TV Nova (film) 8.45 Ulica (s.) 9.45 Przychodnia w różnym ogrodzie (s.) 11.00 Co o tym sądzą Czesi 12.00 Południowe wiadomości 12.30 Krok za krokiem (s.) 12.55 Przychodnia w różnym ogrodzie (s.) 14.05 Mentalista (s.) 15.55 CSI: Kryminalne zagadki Miami (s.) 16.57 Popołudniowe wiadomości 17.25 Co o tym sądzą Czesi 18.25 Ulica (s.) 19.30 Wiadomości, sport, pogoda 20.20 Vánoční Kameňák (film) 21.55 Chart Show 23.50 Mentalista (s.).

 PRIMA

6.25 Nexo Knights (s. anim.) 6.55 Ben 10 (s. anim.) 7.30 M.A.S.H. (s.) 9.30 Gliniarz i prokurator (s.) 10.30 Żagłowiec miłości (film) 12.25 Południowe wiadomości 12.35 Gliniarz i prokurator (s.) 13.30 Policja Hamburg (s.) 14.30 Komisarz Rex (s.) 16.35 Popołudniowe wiadomości 16.50 Policja w akcji 17.50 Nakryto do stołu! 18.55 Wiadomości, wiadomości kryminalne 20.15 Martin a Venuše (film) 22.25 Milczenie owiec (film) 0.55 Policja w akcji.

SOBOTA 2 grudnia

 TVC 1

6.00 Zielnik 6.25 Łopatologicznie 7.15 O sprytniej królownie (bajka) 7.45 Gejzer 8.15 Taka zwykła rodzina (s.) 9.05 Ojciec Brown (s.) 9.50 Columbo (s.) 11.05 Wszystko-party 12.00 Tydzień w regionach 12.25 Nasze hobby 13.00 Wiadomości 13.05 Drewniana Marika (bajka) 14.10 Tomcio Paluch i zaklęta królowna (bajka) 15.20 Losy gwiazd 16.20 Kontroler (film) 17.30 Poirot (s.) 18.25 Chłopaki w akcji 18.55 Prognoza pogody, wiadomości, sport 20.00 Tajemnice ciała 21.00 Sissi (film) 22.45 W obliczu śmierci (film) 0.55 Bolkoviny.

 TVC 2

6.00 Teleranek 6.05 Atlas zwierząt 6.30 Franklin i przyjaciele (s. anim.) 6.55 Rycerz Rdzawek (s. anim.) 7.05 Show Garfielda 7.20 Nowości z natury 7.30 Studio Kolega 9.00 Nasza wieś 9.30 Muzyczne wędrowki 9.55 Folklorika 10.25 Nasze tradycje: Adwent 10.50 Tajemniczy świat podziemi 11.20 Czempioni Hitlera 12.15 Babel 12.40 Po Czechach 12.50 Doskonałe drapacze chmur 13.50 Piłka ręczna: Czechy - Argentyna 15.50 Bedeker 16.20 Kamera w podróży 17.15 Cudowna planeta 18.15 Rodzice na zawsze 18.45 Wieczorynka 19.00 Zardzewiało piękno 19.30 Niezrealizowane projekty 19.50 Wiadomości w czeskim j. migowym 20.00 SS-GB: Hitler w Brytanii (film) 21.40 Dzika banda (film) 0.00 Wojna rodów.

 NOVA

6.00 Oggy i karaluchy (s. anim.) 6.25 Miles z przyszłości (s. anim.) 6.50 Kacze opowieści (s. anim.) 7.45 Pingwiny z Madagaskaru (s. anim.) 8.10 Krok za krokiem (s.) 8.30 Jorinda i Joringel (bajka) 9.40 Zawód: święty Mikołaj (film) 11.25 Przyprawy 12.20 Dzwoni do TV Nova 13.00 Poradnik domowy 14.10 Zamienimy się żonami 15.35 Dwa tygodnie na miłość (film) 17.30 Anioł stróż (film) 19.30 Wiadomości, sport, pogoda 20.20 Harry Potter i Kamień Filozoficzny (film) 23.10 Kac

PROGRAM TV

Vegas (film) 1.05 Vánoční Kameňák (film).

 PRIMA

6.25 Nexo Knights (s. anim.) 7.20 Ben 10 (s. anim.) 7.35 Wilk i zając (s. anim.) 8.10 M.A.S.H. (s.) 8.45 Salon samochodowy 9.50 MotorSport 10.20 Prima Partička 11.20 Błękitny kod (s.) 12.35 Wydział zabójstw (s.) 13.50 Tak jest, szefie! 14.55 Król Szumawy (film) 16.30 Martin a Venuše (film) 18.55 Wiadomości 20.15 Marsjanin (film) 23.15 Obóz integracyjny (film) 1.10 Uśpieni (film).

NIEDZIELA 3 grudnia

 TVC 1

6.00 Ciekawostki z regionów 6.35 Śladami gwiazd 7.00 Kontroler (film) 8.15 Uśmiechy Neli Boudovej 8.55 Łopatologicznie 9.45 Kalendarium 10.00 Kamera na szlaku 10.35 Obiektyw 11.05 Życie na zamku (s.) 12.00 Pytania Václava Moravca 13.00 Wiadomości 13.05 Przebudzona skała (bajka) 14.00 O królownie, księżycu i gwieździe (bajka) 14.30 Buldogi i czereśnie (film) 16.10 Był sobie dom (s.) 17.30 Koncert Adwentowy 2017 18.25 Zielnik 18.55 Prognoza pogody, wiadomości, sport 20.00 GEN - Galeria elity narodu 20.15 Żandarmskie humoreski (s.) 21.45 168 godzin 22.15 Fotograf (film) 23.45 Młody Montalbano (s.).

 TVC 2

6.00 Teleranek 6.05 Atlas zwierząt 6.30 Franklin i przyjaciele (s. anim.) 6.55 Rycerz Rdzawek (s. anim.) 7.05 Show Garfielda 7.20 Nowości z natury 7.30 Studio Kolega 9.00 Czechosłowacki tygodnik filmowy 9.15 10 wieków architektury 9.30 Adwentowa msza św. - transmisja 10.40 Rytuały Sri Lanki 11.00 Nie poddawaj się 11.55 Chcesz mnie? 12.20 Słowo na niedzielę 12.25 Magazyn chrześcijański 12.55 Przez ucho igielne 13.20 Mój dom 13.50 Piłka ręczna: Polska - Czechy 15.50 Królestwo natury 16.25 Zapomniani przywódcy 17.20 Narodowe skarby 17.45 Nasze tradycje 18.15 Historie XX wieku 18.45 Wieczorynka 19.00 Kraje na kadzidłanym szlaku 19.20 Ciekawostki z regionów 19.50 Wiadomości w czeskim j. migowym 20.00 Śmierć człowieka skorumpowanego (film) 22.05 Czeska głowa 2017 23.00 Samotnik (film) 0.45 Handel życiem i śmiercią.

 NOVA

6.10 Jake i piraci z Nibylandii (s. anim.) 6.40 Miles z przyszłości (s. anim.) 7.05 Kacze opowieści (s. anim.) 8.00 Pingwiny z Madagaskaru (s. anim.) 8.20 Krok za krokiem (s.) 8.45 Weekend 9.45 Richie Milioner (film) 11.35 W pierzynie (musical) 13.45 Maska Zorro (film) 16.15 Ecce homo Homolka (film) 17.55 Liczyrzepa i narciarze (film) 19.30 Wiadomości, sport, pogoda 20.15 Dama i Król (s.) 21.15 Odlamki 21.50 Pole rażenia (film) 23.45 Ecce homo Homolka (film).

 PRIMA

6.25 Nexo Knights (s. anim.) 6.55 Ben 10 (s. anim.) 7.10 M.A.S.H. (s.) 8.15 Natura pod lupą 9.15 Prima ZOOM Świat 9.50 Błękitny kod (s.) 11.00 Tak jest, szefie! 12.10 Poradnik domowy 13.05 Poradnik Ládi Hruški 14.10 Kochamy Czechy 15.45 Morderstwa w Midsomer (s.) 18.00 Szkoła kulinarna Pohlreicha 18.55 Wiadomości 20.15 Ja, Kajínek 21.25 Oczyma Josefa Klímy 22.15 Kolekcjoner (film) 0.45 Natura pod lupą.

PONIEDZIAŁEK 4 grudnia

 TVC 1

5.59 Studio 6 9.00 Ojciec Brown (s.) 9.45 Opowiadanie filmowe 10.30 168 godzin 11.00 Pierwsza republika (s.) 12.00 Południowe wiadomości 12.30 Sama w domu 14.00 Opowiadanie

filmowe 14.40 Szansa 15.55 Napisła: Morderstwo (s.) 16.45 Podróżomania 17.15 AZ kwiz 17.40 Czarne owce 18.00 Wiadomości regionalne 18.25 Gdzie jest mój dom? 18.55 Prognoza pogody, wiadomości, sport 20.00 Morderstwa w kręgu (s.) 21.20 Reporterzy TVC 22.00 Kryminolog (s.) 23.05 Na tropie 23.25 Szczęśliwa dolina (s.) 0.20 AZ kwiz.

 TVC 2

5.59 Dzień dobry 8.30 Cudowne przedszkole 9.00 Kamera w podróży 9.55 Apokalipsa Stalin 10.50 Wojсковe projekty trzeciej rzeszy 11.35 Zardzewiało piękno 12.00 Babel 12.30 Na ratunek życiu 12.50 Mój dom 13.15 Klucz 13.45 Czechosłowacki tygodnik filmowy 13.55 Przygody nauki i techniki 14.25 10 wieków architektury 14.40 Czempioni Hitlera 15.35 Kamień poznania 16.35 Dlaczego samoloty spadają 17.20 Ellis Island 18.15 Bedeker 18.45 Wieczorynka 18.55 Niezrealizowane projekty 19.15 Historie XX wieku 19.50 Wiadomości w czeskim j. migowym 20.00 Historia świata 21.00 Apokalipsa Stalin 21.55 Gran Torino (film) 23.50 Dzika banda (film).

 NOVA

5.55 Śniadanie z TV Nova 8.50 Ulica (s.) 9.45 Dama i Król (s.) 11.00 Co o tym sądzą Czesi 12.00 Południowe wiadomości 12.25 Krok za krokiem (s.) 12.50 Przychodnia w różnym ogrodzie (s.) 14.00 Mentalista (s.) 15.55 CSI: Kryminalne zagadki Miami (s.) 16.57 Popołudniowe wiadomości 17.25 Co o tym sądzą Czesi 18.25 Ulica (s.) 19.30 Wiadomości, sport, pogoda 20.20 Specjaliści (s.) 21.20 Strażacy (s.) 22.40 Agenci NCIS: Nowy Orlean (s.) 23.30 Wzór (s.) 0.25 Mentalista (s.).

 PRIMA

6.30 Nexo Knights (s. anim.) 6.55 Ben 10 (s. anim.) 7.30 M.A.S.H. (s.) 9.30 Gliniarz i prokurator (s.) 10.25 Królowa nocy (film) 12.15 Południowe wiadomości 12.30 Gliniarz i prokurator (s.) 13.30 Policja Hamburg (s.) 14.30 Komisarz Rex (s.) 16.35 Popołudniowe wiadomości 16.50 Policja w akcji 17.50 Nakryto do stołu! 18.55 Wiadomości, wiadomości kryminalne 19.55 Top Star 20.15 Błękitny kod (s.) 21.30 Mama i tata - poszukiwani 22.45 Tak jest, szefiel 23.50 Policja w akcji.

WTOREK 5 grudnia

 TVC 1

5.59 Studio 6 9.00 Napisła: Morderstwo (s.) 9.45 Opowiadanie filmowe 10.00 Buldogi i czereśnie (film) 11.45 Czarne owce 12.00 Południowe wiadomości 12.30 Sama w domu 14.00 Opowiadanie filmowe 14.40 Szansa 15.50 Napisła: Morderstwo (s.) 16.45 Podróżomania 17.15 AZ kwiz 17.40 Czarne owce 18.00 Wiadomości regionalne 18.25 Gdzie jest mój dom? 18.55 Prognoza pogody, wiadomości, sport 20.00 Opowiadaj (s.) 20.55 Poirot (s.) 21.45 Sprawy detektyw Murdocha (s.) 22.30 W imię ojczyzny 23.30 Profil zbrodni (s.).

 TVC 2

5.59 Dzień dobry 8.30 Cudowne przedszkole 9.00 Cudowna planeta 9.55 Królestwo natury 10.25 10 wieków architektury 10.35 Nie poddawaj się 11.30 Chcesz je? 11.35 Zapomniani przywódcy 12.30 Ślady fakty, tajemnice 13.00 Ucieczka na Kostarykę 13.55 Ellis Island 14.50 Najważniejsze operacje II wojny światowej 15.50 Historia Hollywood 16.50 Narodowe skarby 17.20 Nasze tradycje 17.50 Piłka ręczna: Szwecja - Czechy 19.50 Wiadomości w czeskim j. migowym 20.00 Wojskowe projekty trzeciej rzeszy 20.55 Czeski żurnal 21.55 Patrol 22.25 Dlaczego samoloty spadają 23.05 Siostra Jackie (s.).

 NOVA

5.55 Śniadanie z TV Nova 8.50 Ulica (s.) 9.50 Specjaliści (s.) 11.00 Co o tym sądzą Czesi 12.00 Południowe wiadomości 12.25 Krok za krokiem (s.) 12.50 Przychodnia w różnym ogrodzie (s.) 14.05 Mentalista (s.) 15.55 CSI: Kryminalne zagadki Miami (s.) 16.57 Popołudniowe wiadomości 17.25 Co o tym sądzą Czesi 18.25 Ulica (s.) 19.30 Wiadomości, sport, pogoda 20.20 Przychodnia w różnym ogrodzie (s.) 21.35 Weekend 22.40 Agenci NCIS (s.) 23.30 Wzór (s.).

 PRIMA

6.20 Nexo Knights (s. anim.) 6.50 Ben 10 (s. anim.) 7.20 M.A.S.H. (s.) 9.20 Gliniarz i prokurator (s.) 10.25 Więzy miłości (film) 12.20 Południowe wiadomości 12.30 Gliniarz i prokurator (s.) 13.30 Policja Hamburg (s.) 14.30 Komisarz Rex (s.) 16.35 Popołudniowe wiadomości 16.50 Policja w akcji 17.50 Nakryto do stołu! 18.55 Wiadomości, wiadomości kryminalne 19.55 Top Star 20.15 Ostry kurczak (s.) 21.35 Wydział zabójstw (s.) 22.55 Top Star magazyn 0.05 Policja w akcji.

ŚRODA 6 grudnia

 TVC 1

5.59 Studio 6 9.00 Napisła: Morderstwo (s.) 9.45 Opowiadanie filmowe 10.05 Borsuk 10.45 Opowiadaj (s.) 11.45 Czarne owce 12.00 Południowe wiadomości 12.30 Sama w domu 14.00 Opowiadanie filmowe 14.45 Szansa 15.55 Napisła: Morderstwo (s.) 16.45 Podróżomania 17.15 AZ kwiz 17.40 Czarne owce 18.00 Wiadomości regionalne 18.25 Gdzie jest mój dom? 18.55 Prognoza pogody, wiadomości, sport 20.00 Morderstwa w kręgu (s.) 21.20 Właściwa koszulka (film) 23.05 Columbo (s.).

 TVC 2

5.59 Dzień dobry 8.30 Cudowne przedszkole 9.00 Doskonałe drapacze chmur 9.55 Historia świata 10.50 Odkryte skarby 11.35 Nasza wieś 12.05 Muzyczne wędrowki 12.35 Folklorika 13.00 Jak się żyje kotom 13.15 Kwartet 13.45 Wojna rodów 14.45 Francja cierniem w oku 15.40 Telewizyjny klub niesłyszących 16.05 Czeski żurnal 17.05 100 cudów świata 18.00 Historie XX wieku 18.25 GEN - Galeria elity narodu 18.45 Wieczorynka 18.55 Na ratunek życiu 19.15 Turnov 19.50 Wiadomości w czeskim j. migowym 20.00 Kamera w podróży 21.00 Ucieczki na Kostarykę 21.55 Fotograf w Pradze 22.00 Wojna rodów 23.00 Powiązania Jana Pokornego 0.00 Dom z kart (s.).

 NOVA

5.55 Śniadanie z TV Nova 8.45 Ulica (s.) 9.40 Przychodnia w różnym ogrodzie (s.) 11.00 Co o tym sądzą Czesi 12.00 Południowe wiadomości 12.25 Krok za krokiem (s.) 12.50 Przychodnia w różnym ogrodzie (s.) 14.05 Mentalista (s.) 15.55 CSI: Kryminalne zagadki Miami (s.) 16.57 Popołudniowe wiadomości 17.25 Co o tym sądzą Czesi 18.25 Ulica (s.) 19.30 Wiadomości, sport, pogoda 20.20 Misja nowy dom 21.35 Mistrzostwa powiatu (s.) 22.50 Agenci NCIS: Nowy Orleans (s.) 23.45 Wzór (s.).

 PRIMA

6.30 Nexo Knights (s. anim.) 6.55 Ben 10 (s. anim.) 7.30 M.A.S.H. (s.) 9.25 Gliniarz i prokurator (s.) 10.25 Tak blisko nieba (film) 12.15 Południowe wiadomości 12.30 Gliniarz i prokurator (s.) 13.30 Policja Hamburg (s.) 14.30 Komisarz Rex (s.) 16.35 Popołudniowe wiadomości 16.50 Policja w akcji 17.50 Nakryto do stołu! 18.55 Wiadomości, wiadomości kryminalne 19.55 Top Star 20.15 Błękitny kod (s.) 21.35 Show Jana Krausa 22.45 Ja, Kajínek 23.55 Policja w akcji.

ŻYCZENIA

Miłe Bratysłowiczki

MAŃKO, MARYLO, MARYSIU i Bratysłowioku JANUSZU

Z okazji Waszych Jubileuszy CCLXXX/4

przesyłamy najserdeczniejsze życzenia.
Do zobaczenia jutro na Mikołajówce.
BRX

RK-137

WSPOMNIENIA

 Kto kochał – nie zapomni, kto znał – niechaj wspomni.

Dziś, 30. 11. 2017, mija 1. rocznica, kiedy odszedł od nas na zawsze nasz Kochany

śp. CZESŁAW CZUDEK
zamieszkały w Cz. Cieszynie-Sibicy

Z miłością i szacunkiem wspomina najbliższa rodzina.
GL-715

Kto kochał – nie zapomni, kto znał – niechaj wspomni.

Dnia 30 listopada mija 3. rocznica, kiedy odeszła od nas na zawsze nasza Ukochana

śp. WANDA PALOWSKA-KOHUTEK
z Krakowa

20 grudnia zaś minie 30 lat, kiedy opuścił nas Jej Ojciec, nasz Drogi

śp. KAROL PALOWSKI
z Karwiny

Z niegasnącą miłością wspominają mamusia i żona Małgorzata wraz z rodziną.
RK-140

Dziś, 30. 11. 2017, mija 20. rocznica śmierci naszego Drogiego

śp. ALOJZEGO WALKA

a dnia 5. 11. 2017 minęła 2. rocznica śmierci naszej Kochanej

śp. MARTY WALKOWEJ
z Cierlicka-Kościelca

O chwilę wspomnień i modlitwę proszą najbliżsi.
GL-718

CO W TEATRZE

SCENA „BAJKA” – CZ. CIESZYN: Sněhová královna (1, godz. 10.00, 14.00);
SCENA CZESKA – CZ. CIESZYN: Hrátýs s čertem (1, godz. 10.00).

CO W KINACH

HAWIERZÓW – Centrum: Paddington 2 (30, 1, godz. 16.00); Madam (30, 1, godz. 17.30); Kwarteto (30, godz. 19.00); Metallica: Quebec Magnetic (1, godz. 19.00); Seven Sisters (30, 1, godz. 20.00);
KARWINA – Centrum: Kwarteto (30, godz. 17.30); Seven Sisters (30, godz. 20.00); Paddington 2 (1, godz. 16.30); Metallica: Quebec Magnetic (1, godz. 19.00);
KARWINA – Ex: Rock’n Roll (1, godz. 19.00);
TRZYNIEC – Kosmos: Seven Sisters (30, 1, godz. 17.30); Milada (30, 1, godz. 20.00);
CZ. CIESZYN – Central: Fantastyczna kobieta (30, godz. 17.30); Linia życia (30, godz. 20.00); Kwarteto (1, godz. 17.30); Seven Sisters (1, godz. 20.00);
CIE-SZYN – Piast: Coco (30, 1, godz. 14.30, 17.00).

CO NA ANTENIE

POLSKIE WIADOMOŚCI: ĆT1 SM, niedziela, wiadomości regional-

ne od godz. 6.00; powtórka na antenie ĆT2, niedziela od godz. 19.20.
POLSKIE AUDYCJE: po-pt: godz. 19.05 Ostrawa 107,3 MHz i Trzyniec 105,3 MHz.

CO W TERENIE

CZ. CIESZYN – Grudniowe spotkanie MUR-u odbędzie się w czwartek 7. 12. o godz. 17.00 w Domu PZKO przy ul. Bożka. Wykład na temat „Sic transit gloria mundi. Transformacje cieszyńskich pomników” wygłosi Irena French.
GRÓDEK – Zarząd MK PZKO zaprasza wszystkich członków i sympatyków na akademię z okazji 70 lat PZKO w Gródku. Odbędzie się ona w niedzielę 3. 12. o godz. 15.00 w Domu PZKO. W programie: odczyt pt. „Gródeckie Koło PZKO wczoraj i dziś”, występ uczniów pt. „Magia Świąt”, koncert grupy muzycznej Ampli Fire ze Stonawy, wystawa okolicznościowa, warsztaty twórcze dla dzieci podczas koncertu Ampli Fire.
JABŁONKÓW – Sekcja Historii Regionu ZG PZKO oraz PSP w Jabłonkowie zapraszają na wernisaż wystawy historycznej, poświęconej wizycie ówczesnego marszałka Senatu RP, Władysława Raczkiewicza, na Zaolziu w 1933 oraz na seminarium naukowe pt. „Władysław Raczkie-

NEKROLOGI

Pan jest moim pasterzem, nie brak mi niczego.

PS 23,1

 W głębokim smutku pogrążeni zawiadamiamy wszystkich krewnych, przyjaciół i znajomych, że dnia 27. 11. 2017 zmarła w wieku 91 lat nasza Kochana Mamusia, Teściowa, Babcia, Prababcia, Siostra, Szwagierka i Cio-cia

śp. LUDWIKA SZYMECZKOWA
z domu Polokowa
zamieszkała w Czeskim Cieszynie, Górna 31

Pogrzeb Drogiej Zmarłej odbędzie się w czwartek 30 listopada 2017 o godz. 13.00 z kościoła rzymskokatolickiego w Sibicy na miejscowy cmentarz. Zasmucona rodzina.

GL-716

wicz, polityk i mąż stanu” w sobotę 2. 12. od godz. 9.30 do Polskiej Szkoły Podstawowej im. H. Sienkiewicza.
NYDEK – MK PZKO zaprasza na jubileusz 70-lecia PZKO w sobotę 2. 12. o godz. 15.30 do Domu PZKO.
PTM – Zaprasza na kolejne spotkanie członków i sympatyków PTM, które odbędzie się 1. 12. o godz. 17.00 w Czeskim Cieszynie przy ul. Ostrawskiej 67, w Kawiarni Aktorskiej w teatrze. Program: przedsięwzięte spotkanie z aktorami SP.
PTTS „BŚ” – Zaprasza na wycieczkę w sobotę 2. 12. Odjazd pociągu z Cz. Cieszyna o godz. 8.18 (albo z Mostów o godz. 7.00) do Trzyńca-Centrum. Trasa: dworzec Trzyniec-Centrum – Jagodna – Mały Ostry – Nydek. Inf. tel. 731 244 346.
▲ zaprasza 5. 12. o godz. 16.00 na przedsięwzięte spotkanie z kołędą i nie tylko. Spotykamy się w salce Kongresu Polaków w Czeskim Cieszynie (wejście z ul. Komeńskiego). Miłe widziane wypieki oraz drobne podarunki (około 50 kc) rozpoczynające na literę „R”. Prosimy zgłaszać się u rejonowych do niedzieli 3. 12., wstęp 30 kc.
WĘDRYNIA – MK PZKO zaprasza na uroczystą akademię z okazji 70-lecia PZKO 2. 12. o godz. 16.00 w „Czytelní”. Program w wykonaniu naszych zespołów, spotkanie towarzyskie oraz bufet zapew bnione.
ŻUKÓW DOLNY – MK PZKO

zaprasza na wystawę pt. „Choinka inaczej...” – pomysły, inspiracje, pokazy i możliwości zdobienia drzewka wigilijnego. Wystawa czynna w piątek 1. 12. w godz. 8.00-13.00 (dla szkół); w godz. 13.00-20.00 i w sobotę 2. 12. w godz. 9.00-19.00 w sali Ośrodka Kultury. W ramach wystawy w piątek o godz. 17.00 odbędzie się spotkanie z Dorotą Santarius pt. „Esencja Świat”. Wstęp 100 kc. Sprzedaż wyrobów ręcznych pań Klubu Kobiet, ciastek domowych i innych ciekawostek zapewnione.

WYSTAWY

CZ. CIESZYN, OŚRODEK KULTURY „Strzelnica”, Galeria „Půda”, ul. Strzelnicza 256/1: do 26. 1. wystawa „Bronisław Liberda. Obrazy” (retrospektywa 1950-2010). Czynna w dni robocze w godz. 9.00-20.00.

KALKULATOR PALIWOWY

Ceny paliw na stacjach z dnia 29. 11. 2017

Bielsko-Biała, CH Auchan	
E95	4,57 zł
ON	4,41 zł
LPG	2,05 zł
Cieszyn, Circle K	
E95	4,57 zł
ON	4,47 zł
LPG	2,16 zł
Cieszyn, Shell	
E95	4,55 zł
ON	4,45 zł
Zebrzydowice, Orlen	
E95	4,63 zł
ON	4,52 zł
Czeski Cieszyn, Shell	
E95	30,30 kc
ON	29,30 kc

(wik)

BYSTRZYCA, Galeria „Šíp”, Dom Opieki Bystrzyca 1317: do 29. 12. wystawa Julii Polok pt. „Obrazy”. Czynna codziennie w godz. 10.00-17.20.
CZ. CIESZYN, KAWIARNIA „AVION”, Główna 1: do 30. 11. wystawa Bronisława Liberdy pt. „Grafika”. Czynna: po-pt: w godz. 9.00-18.00; so: w godz. 9.00-14.00.
CZESKI CIESZYN, Kongres Polaków, Komeńskiego 4: do 30. 11. wystawa pt. „Marszałek Józef Piłsudski”. Czynna w dni powszednie w godz. 8.00-15.00.
MUZEUM MIASTA TRZYŃCA i HUTY TRZYNIECKIEJ, Frydecka 387, Trzyniec, DUŻA i MAŁA SALA WYSTAW: w dniach 26. 11.-19. 1. wystawa pt. „Chaloupka na vršku aneb večerníčky z ateliéru Šárky Váchové”. Czynna: wt-pt: w godz. 9.00-17.00, nie: w godz. 13.00-17.00.
▲ **GALERIA „NA SCHODACH”:** w dniach 26. 11.-19. 1. wystawa pt. „Vánoční pozdrav dřive a dnes ze soukromé sbírky Mgr. Jaromíra Poláčka”. Czynna: wt-pt: w godz. 9.00-17.00, nie: w godz. 13.00-17.00.
▲ **SALA WYSTAW MAKETA HT:** w dniach 26. 11.-19. 1. wystawa pt. „Święta Bożego Narodzenia na Śląsku Cieszyńskim”. Czynna: wt-pt: w godz. 9.00-17.00, nie: w godz. 13.00-17.00.

KALKULATOR WALUTOWY

Kursy walut w kantorach z dnia 29. 11. 2017

Cieszyn, ul. Zamkowa		
	kupno	sprzedaż
CZK	0,161	0,167
EUR	4,160	4,230
USD	3,520	3,630
Bielsko-Biała, CH Auchan		
	kupno	sprzedaż
CZK	0,162	0,167
EUR	4,150	4,250
USD	3,500	3,600
Czeski Cieszyn, dworzec		
	kupno	sprzedaż
PLN	6,000	6,160
EUR	25,200	25,900
USD	21,300	21,900
Trzyniec, Albert		
	kupno	sprzedaż
PLN	6,000	6,190
EUR	25,180	25,820
USD	21,200	22,790

(wik)

Ogłoszenia do »Głosu Ludu« przyjmowane są w dni powszednie:

☐ W redakcji „Głosu Ludu” przy ul. Komeńskiego 4, Czeski Cieszyn w godz. 8.30-15.30, tel. 558 731 766 e-mail: ogloszenia@glosludu.cz ☐ W firmie Hudeczek Service, sp. z o.o. – Studio Graficzne, Hudeczek Service sp. z o.o., Olbrachcice, Stonawska 340, w godz. 8.00-15.00, e-mail: ad.servis@hudeczek.cz. ☐ W Odd. Literatury Polskiej, Biblioteki w Karwinie-Frysztacie (przy rynku) w po: 13.00-18.00, wt: 8.00-12.30, 13.00-18.00, czw: 8.00-12.30, 13.00-18.00, pt: 8.00-12.30, 13.00-17.00. Poza godzinami otwarcia podanie ogłoszenia można uzgodnić (telefonicznie pod nr.: 596 312 477 lub 724 751 002, e-mail: knih-k1pl@rkka.cz

UWAGA

Ogłoszenia do „Kroniki rodzinnej” należy przysłać bądź przynosić osobiście do redakcji do godz. 12.00 dnia poprzedzającego wydanie gazety. W przypadku nekrologów czekamy do godz. 13.30, prosimy jednak wcześniej zgłosić telefonicznie fakt zamówienia ogłoszenia.

WIKTOR KREBOK, TRENER POLSKICH SIATKARZY W IGRZYSKACH W ATLANCIE 1996:

Dajmy szansę młodym

Należy do najgłośniejszych krytyków obecnego stanu polskiej siatkówki. Wiktor Krebok (na zdjęciu), były szkoleniowiec męskiej reprezentacji Polski w igrzyskach olimpijskich w Atlancie 1996, był jednym z gości piątkowego spotkania przy „Stoliku Olimpijskim” w Czeskim Cieszynie.

Na spotkaniu z fanami polskiego sportu Krebok pojawił się też w roli prezesa Beskidzkiej Rady Olimpijskiej. BRO zorganizowała „Stolik Olimpijski” wspólnie z Polskim Gimnazjum im. Juliusza Słowackiego w Czeskim Cieszynie. – Nasze stoliki działają z powodzeniem m.in. w Cieszynie i Bielsku-Białej, teraz przyszła pora na Czeski Cieszyn. Wiem, że na Zaolziu nie brakuje zagorzałych kibiców polskiego sportu – powiedział w rozmowie z „Głosem Ludu” Wiktor Krebok.

Okazja jest przednia, żeby zapytać pana o bezpośrednie wrażenia po zapoznaniu się z listą oficjalnych kandydatów na nowego szkoleniowca siatkarskiej reprezentacji Polski. Nie od dziś wiadomo, że należy pan do głośniejszych krytyków obecnej sytuacji, w jakiej znalazła się polska siatkówka. A zatem, są na liście osoby, które są w stanie wyprowadzić kadrę z impasu po przejściach z włoskim trenerem Ferdinando De Giorgim?

Są, ale największym problemem współczesnej polskiej siatkówki jest to, że Polski Związek Piłki Siatkowej nie określił się, czego chce. Mając takie zaplecze juniorskie należałoby wybrać polskich trenerów, którzy będą patrzeć perspektywicznie. A nie tylko, żeby zrobić wynik i dostać pieniądze. Trzeba tę kadrę odmłodzić, pożegnać się z niektórymi bohaterami Ferdinando De Giorgiego. Należy dać szkoleniowcom wolną rękę i nie wymagać od nich medalu zaraz w następnym roku pracy.

Tym bardziej, że w 2014 medal był, i to złoty z mistrzostw świata, i na chwilę obecną można się skupić na pracy koncepcyjnej...

Ciągłe powtarzam, dajmy szansę młodym. W lipcu reprezentacja do lat 21 też wywalczyła złoty medal, jest więc młody narybek, tylko trzeba zdobyć odwagę i jasno postawić sprawę. Musimy mieć klarowną strategię na najbliższe lata. Już nie mamy tylu mistrzów. Trzeba sobie z tego zdać sprawę, żeśmy trochę zeszli z wysokiego poziomu i musimy znowu dogonić wszystkich.

Czy to również nie wynika z faktu, że poziom międzynarodowej siatkówki wyrównał się do tego stopnia, że obecnie każdy z każdym może wygrać?

Też można tak powiedzieć. Jednak wracając na strictly polskie podwórko, u nas zabrakło gwiazd, do których można się odnosić. Teraz trzeba to ciężką pracą doprowadzić do takiego stanu, żebyśmy wrócili na straconą pozycję. Największym mankamentem polskiej siatkówki były skoki. Za bardzo nasza kadra falowała, a nam potrzebne są wyniki przewidywalne, równe. Warto z każdej imprezy przywozić co najmniej brązowy medal albo być w elitarnej czwórce. Wtedy ta sinusoida będzie taka spłaszczona, a ona w tej chwili wygląda jak góry.

Albo jak tabela zanieczyszczeń...

Jak kto woli. Znajdujemy się w regionie dotkniętym smogiem, a więc pana porównanie jest jak najbardziej na miejscu (śmiech).

Ma pan więc swojego faworyta w gronie oficjalnie zaprezentowanych trenerów? Przypomnę może nazwiska: Bednaruk, Gruszka, Gogol, Kowal, Prygiel, Sordyl i Heynen.

Gdyby to ode mnie zależało, postawiłbym na Piotra Gruszkę, Mariusza Sordyla i Krzysztofa Stelmacha. Ten ostatni ostatecznie wycofał się z wyścigu, ale uważam, że razem, w trójkę byłiby świetnymi trenerami kadry. To są ludzie, którzy przeszli jeszcze szkołę Huberta Wagnera, zdobyli potrzebne doświadczenie. Kiedyś mówili, że są za młodzi. Nam w pewnym momencie powiedziano z kolei, że jesteśmy za starzy. A więc trzeba się wreszcie na coś zdecydować. Mariusz Sordyl, który ostatnio pracował w Katarze, ma już pięćdziesiąt lat. Czy on jest zatem za młody albo za stary? Moim zdaniem to idealny wiek dla szkoleniowca reprezentacji. Niektórzy mówią, że tylko Belg Vital Heynen ma w tej grupie doświadczenie międzynarodowe, ale to przecież nie ma znaczenia. Liczy się koncepcja i praca. Co z tego, że trener będzie miał doświadczenie, kiedy zawodnicy nie będą mieli tego doświadczenia. Wracając do Atlanty 1996, gdybym wtedy powiedział moim zawodnikom, chłopaki, uciekajcie szybko do szatni, to by wszyscy pobiegli jak jeden mąż w trzydzieści sekund. Tak byli stremowani, bo zagrali w sali dla czterdziestu tysięcy widzów. Na widowni siedli miejscowi kowboje, celebryci, ludzie różnie, w dziwaczny sposób poprzebierani. Dla moich chłopaków był to szok, bo czegoś takiego nie znali w Polsce. No i co z tego, jakbym miał doświadczenie, skoro zespół by się wystraszył presji zwariowanego miejsca.

Hubert Wagner mówił kiedyś, że doświadczenie rośnie wraz z klasowymi przeciwnikami...

Oczywiście. Musi się stworzyć zespół, w którym będzie odpowiednia chemia. Trenerzy powinni zaufać swoim podopiecznym, a zawodnicy zaufać trenerom. Bez dobrej atmosfery w drużynie wywalczenie medalu jest praktycznie niemożliwe. Ważna jest też komunikacja

na linii trener – zawodnicy i to najlepiej w ojczystym języku. Jak można kogoś zwyzwać przez tłumacza?

Czyli jeśli władze związku postawią jednak na belgijski trop, to obawiam się, że nie wyjdziemy szybko z impasu. Powtórzy się taka sama zabawa, jak z Włochem Ferdinando De Giorgim. Polacy mają bowiem swoją mentalność. Zawsze twierdziłem, że najlepszym dla nas trenerem byłby Rosjanin Władimir Alekno. On ma dwa metry pięć i sto czterdzieści kilo wagi. Kto mu podskoczy? W kadrze nie zawsze jest wszystko „cacy-cacy”. To są młodzi ludzie i trzeba ich pilnować, bo jak tylko popuścisz lejce, to oni się rozjadą.

W trakcie spotkania z zaolziańskimi kibicami mówił pan o włoskich układach w polskiej siatkówce. Czy Ferdinando De

Giorgi aż tak bardzo zależał panu za skórę?

Włosi zdominowali cały polski rynek. A polscy prezesi dostali amoku. Musisz mówić po włosku, musisz przejmować ich zwyczaje. Owszem, pod względem ubioru nie można im niczego zarzucić, mają styl. Jednak czasami jak się widzi, jak oni prowadzą mecz, to aż chce się płakać. Dla mnie ta włoska inwazja jest nie do przyjęcia.

Przed nami bardzo atrakcyjny rok 2018. Nie tylko stojący pod znakiem zimowych igrzysk olimpijskich, które siatkarzy oczywiście nie dotyczą, ale również pod znakiem mistrzostw świata i kwalifikacji olimpijskich. Jest pan siatkarskim optymistą?

Wiele będzie zależało od wyborów nowego selektonera kadry. To droga do ewentualnego sukcesu. Wierzę, że w końcu zwycięży zdrowy rozsądek i postawimy na Polaka. I jak już podkreślałem wielokrotnie, musimy dać szansę młodej generacji. W Polsce zrodzą się nowe gwiazdy siatkówki, o tym jestem święcie przekonany. Trzeba tylko tym chłopakom zaufać.

**Rozmawiał:
JANUSZ BITTMAR**

ZAGRAJMY W RINGO!

MK PZKO Czeski Cieszyn-Centrum serdecznie zaprasza wszystkich chętnych do udziału w VIII Barbórkowym Turnieju Ringo! Turniej odbędzie się w sobotę, 2 grudnia 2017, o godz. 10.00 w hali sportowej Średniej Szkoły Albrechta w Czeskim Cieszynie. **(r)**

**KTO Z KIM
W SIATKARSKIM
MUNDIALU?**

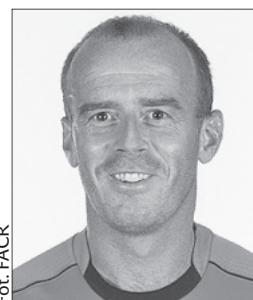
Dziś we Florencji odbędzie się losowanie grup mistrzostw świata w siatkówce mężczyzn 2018, których gospodarzami są Włochy i Bułgaria. Turniej zostanie rozegrany w terminie od 10 do 30 września, a Polacy będą w nim bronili złotego medalu wywalzonego w 2014 roku przed własną publicznością. Ceremonia odbędzie się w zabytkowym Palazzo Vecchio w samym centrum Florencji.

W siatkarskim mundialu 2018 zagrają łącznie 24 zespoły. Czwartkowe losowanie wyłoni grupy pierwszej rundy. O złoty medal mistrzostw świata powalczą, obok gospodarzy – reprezentacji Włoch i Bułgarii – obrońcy tytułu Polacy, a także: Francja, Holandia, Słowenia, Rosja, Serbia, Finlandia, Belgia, Japonia, Australia, Iran, Chiny, Tunezja, Brazylia, Argentyna, Dominikana, Portoryko, Kuba, Stany Zjednoczone, Kanada, Kamerun i Egipt.

Losowanie będzie nadzorowane przez wiceprezenta Międzynarodowej Federacji Piłki Siatkowej Aleksandra Boricica. Debiut na mundialu zaliczy Słowenia, po 16 latach wracają Holendrzy, po 44 latach reprezentacja Dominikany. **(jb)**

**OFICJALNIE: BRAMKI
BANIKA ZE SPALONEGO**

A więc
wszystko
jest
jasne.
O b i e
bramki
Banika
Ostrawa
w so-
botnich
derbach

z Karwiną zostały zdobyte niezgodnie z przepisami. W obu przypadkach chodziło o pozycję spaloną. Wiadomość o takiej treści opublikował oficjalny portal Czeskiego Związku Piłki Nożnej (FAČR), powołując się na werdykt komisji sędziowskiej FAČR. Dwukrotnej wpadki, która miała kluczowe znaczenie dla losów derbów, dopuścić się asystent sędziego, Zdeněk Dobrovolný (na zdjęciu). Jak czytamy na oficjalnym profilu Zdenka Dobrovolného zamieszczonym na stronie FAČR, marzeniem tego sędziego jest prowadzenie meczów piłkarskich na arenie międzynarodowej. Wiele wskazuje na to, że swoje plany będzie musiał nieco zweryfikować.

Przypomnijmy, że w arcyważnym dla obu naszych zespołów meczu 15. kolejki HET Ligi ze zwycięstwa 2:1 radowali się piłkarze wówczas ostatniego klubu tabeli – Banika Ostrawa. Pierwszego gola ze spalonego zdobył Poznań, drugiego – na wagę trzech punktów – Baroš. Wygrana w derbach wywindowała ostrawską ekipę na trzynaste miejsce w tabeli, tuż przed Karwiną. Obie drużyny zdobyły do tej pory identyczną liczbę 11 punktów. Stawkę HET Ligi na pozycjach spadkowych zamykają obecnie Jihlava i Slovácko. **(jb)**

Wiktor Krebok przekazuje pamiątkowy certyfikat „Stolika Olimpijskiego” na ręce Andrzeja Bizonia, dyrektora Polskiego Gimnazjum im. J. Słowackiego w Czeskim Cieszynie.

Zdjęcia: JANUSZ BITTMAR